

սիրել իր ցեղը՝ իրը մարդկութեան մտաւոր ազգը օր մը կարող պիտի դառնայ Երեւանը ուժերէն մին, խրախուսե՞նք այդ մտաւոր ուժն աձեցնելու նուիրուած ու հէ ճիդ որ մեր մէջ կը յայտնուի, և անցեալին մէջ Նարեկացին ու մեր միջնազարեան բանաստեղծներն ու Անիի և հայութեան:

Աղթամարի ճարտարապետներն արտադրող

ԱՐԵԱԿ ԶՈՂՈՆԵԱԾ

ՊԵՇՅՈՎԸՆԻ ՍՈՆԱԹԻՆ ՎՐԱՅ

Ա. - ՀՐԱԺԵՇՏ

Մընաք բարո՞վ ... բայց դեռ ո՞չ ... : Գիտի ըսեմ քիչ յետոյ Մընաք բարով ու միջոցն ահագնատի՞ծ հաստատուի, բացուի պիտի մեր միջնեւ, ու ըսկըսի պիտի, ո՞ի, նոր ժամանակ մը հոսիլ ամայութեան, կորուսուի ... :

Մընաք բարո՞վ: Կը կանգնի բառը եւերքն անհունին, Հսկայ բըրի՞չ, ու կ'իյնա՞ն աշտարակներ, պալատներ. կ'իյնայ՝ պարտէզ մը կախեալ ու կառուքչներ կը Փըլի՞ն, Ու սեւ փոշի մը յանկարծ կ'ընէ ամէ՞ն ինչ սատուեր ... :

Կը դառնաւ ես անգամ մ'ալ՝ հըրելով ես ապագան, Տըւած կունակը անոր, ու անցեալի՞ն կուրծքը բաց... Անցեան ամբողջ՝ հոգի՞իս մէջ կը լեցուի, վըսորա՞ծ ... :

Մընաք բարո՞վ ...: Շրմունքէս բառը վրթաւ, վերջնական. Ու ներկայէն ես վրթայ՝ ու կը վագեմ խելայեդ. Մինչ կը վագէ ինձմէ շուշ Յակատագիրը այսուեղ ... :

Բ. - ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Անապատին վրայ գիշեր : Կ'ըլլայ գիշերն առաւոտ. Կը կներեւոյթ մը յանախ կը կախուի հօն ով ին մէջ, Յետոյ յանկարծ կ'անհետի ...: Ու իրիկունք մուկո կ'իշնէ նորէն, մընչ կ'այրի՞ն վերը ասովերը անշէջ ...:

Բայց անապատ, անապատ ...: Երբեմն բոյս մը չնչին Ալագէն գուրս կը ցցուի, երբամին լոյս մը նիհար ցեռքերուս վրայ կը ցայսէ, ու կը նայիմ հընուանքին, Պլայլացող սրտիս մէջ, որ կը մարի յամբարը ...:

Հոր մըն է օքք մբթին՝ երբ յիշառակը առչիս Եղերափայլ կը կանգնի իր թեւերով խաչաձեւ: Ու գիս պակա կը թաղէ իր ճանրութեանը ներքեւ:

Ես իր գրկին մէջ շնչառ՝ ան կը շոյէ, Կ'օքք զիս ... Ու անապատը նորէն զիս կը տեսնէ իր վըրայ՝ Երբեւ բառուեր մ'որ անվերջ կը կարձնայ, կ'երկնայ ...:

Գ. - ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Ո՞հ զանգակներ, զանգակներ, ու ծաղիկներ, ծաղիկներ...:
Երկնք կապոյտ է այնքան, երկնք այնքան է թեթեւ
Որ զայն գրկած կը տամփիմ, մինչ ճամբան ալ գետնէն վեր
Կարծես ելած՝ կը բռնէ զիս աշխարհի ի վերեւ...:

Ո՞վ կ'սպասէ ինձ այստեղ. բայց ամէն ինչ, ամէն ինչ,
Եւ է՞ն առաջ ալիքներն այն ծովեզրի հոսանքին,
Եւ է՞ն առաջ բըլուրին վերեւ բացուոյ այգը ջինջ,
Եւ է՞ն առաջ մոր տան դէմ ծաղկող Ֆերմակ նըշենին:

Ցետոյ, գիտէ՞ք, առաջին գարնանային փոսուռան
Մուլեր հագիւ թէ կոխած՝ յամիկներու պատին վրայ.
Ցետոյ զեփիւռը համող եւ խնկախո՛տ լուսընկան...:

Ու թէեւ մէն մի բայլիս գիւղը տակաւ կը նեղնայ,
Բայց չափ չունի. չունի՝ սիրոս, ու կը զարնէ սիրոս ծափ,
Վարար գետի մը վըրայ սիրոս կ'երթայ ափէ ափ....

ԳԱՀԱՆ ԹԵՎԵԼԵԱՆ

ՔԱՐԸ

Հասկացւեց՝ որ Հայաստանը քար է...
Խ. Հայոս. վարչապետի նառից:

Արթիկի տուֆր... Արթիկի տուֆր...
Արթիկի տուֆր...
Թերթիւրից:

1.
Անցեալ գիշեր Ագրիականը անընդ-
հատ գուսաց:

Ծովից քիչ հետո գտնուող բնակա-
րանիս շուրջը, անօրէն եւ բարկացած գա-
զանների նման, ալիքների ձայններ էին ման
գալիս: Տանիքի վրայ կենդանաբանական
պարտէղ էր զետեղւել: Բառք էր եւ բո-
րան, ինչպէս ամայի լեռների կատարին, եւ
մանաւանդ, Սիրերեան ցուրտ էր:

Առաւոր մեզ այցելեց վարագուր-
ւած աչքերով: Պատուհանների վրայ առ-
այցը բիւրեղէ ծաղիկներ էր քանդակել:

Բեւեռը գողալով ներա էր մաել եւ սեն-
եակների մէջ անհանգիստ ման էր զոլիս:

Խեղձ այս տուները, որ իրը թէ կա-
ռուցւած են մեզ պատապարելու համար
մշանչենուկան արեւի տաելսրդ շոայլու-
թեան տակ՝ առք ջուր տեմապ աժան բա-
ժակների նման ձաթել էին: Գաները աղեր-
սելով հառացում էին, պայմանական-
ներից ջուր էր թափւում, վասպանները
չէին գործում ու մշուստած պատերը պա-
ռաւ կանանց նման անձայն հեկեկում էին-

Դրսում ձիւն էր:
Զիւն: Ոչ ջրախառն եւ լողասուն այն